

21.1.2010

ALUEHALLINNON UUDISTAMISHANKKEEN SEURANTA

Asettaminen

Hallinto- ja kuntaministeri on tänään asettanut aluehallinnon uudistamisen seurantatyöryhmän.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 21.1.2010 - 31.12.2012.

Tausta

Hallinto- ja kuntaministeri asetti 27.6.2007 aluehallinnon uudistamishankkeen 31.12.2009 päättyväksi toimikaudeksi. Hankkeen tavoitteena oli kansalais- ja asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja tuloksellisesti toimiva aluehallinto.

Eduskunta on hyväksynyt hankkeessa valmisteltuun hallituksen esitykseen (HE 59/2009) aluehallinnon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi ja hallituksen esitykseen (HE 161/2009) aluehallinnon viranomaisten tehtäviä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi sisältyvät lait. Tasavallan presidentti on vahvistanut lait. Lisäksi valtioneuvosto on antanut uusia aluehallintovirastoja ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia koskevat asetukset. Lait ja asetukset ovat tulleet voimaan 1.1.2010.

Hyväksyessään kyseisen lainsäädännön eduskunta liitti vastauksiinsa seuraavat lausumat:

EV 150/2009 vp:

”Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että eduskunnalle annetaan seikkaperäinen selonteko vuoden 2012 loppuun mennessä aluehallintouudistuksen toimeenpanosta ja toteutumisesta ottaen huomioon muun ohella 1) uudistuksen eri tavoitteet, 2) virastojen ja keskusten toiminta-ajatus, toimiala ja tehtävät, 3) aluejakojen toimivuus, 4) asiakas- ja kansalaislähtöisyyden toteutuminen sekä palvelujen saatavuus kielelliset palvelut mukaan lukien, 5) ohjausjärjestelmä ja johtaminen, 6) taloudelliset resurssit ja henkilöstön asema, 7) tuottavuus ja vaikuttavuus, 8) asioiden käsittelyn riippumattomuus ja puolueettomuus sekä oikeusturva, 9) viranomaisyhteistyö eri hallinnon tasoilla ja niiden välillä ja 10) alueellisen tahdonmuodostuksen käytännön vaikuttavuus valtion toimenpiteissä sekä että tarvittaessa ryhdytään jo aikaisemmin uudistuksen seurannan edellyttämiin toimenpiteisiin.”

EV 205/2009 vp:

”Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että 1) välittömästi ryhdytään selvittämään niitä kysymyksiä, jotka mahdollisesti liittyvät sisäisiin oikeudellisiin jännitteisiin päätvallan ja muun puhevallan käyttämisessä uusissa aluehallinnon viranomaisissa ja että 2) samalla ryhdytään selvittämään uudistuksesta mahdollisesti johtuvia hallinto-oikeuksien alueellisen toimivallan sääntelyn epäselvyyksiä sekä että 3) ensi tilassa ryhdytään selvitystyön tai muutoin ilmenevien seikkojen edellyttämiin toimenpiteisiin.”

Aluehallinnon uudistuksen täytäntöönpanoa koskee myös seuraava alueiden kehittämistä koskevan lain hyväksymiseen liittyvä hallintovaliokunnan mietinnössä (HaVM 22/2009 vp) oleva lausumaehdotus:

”Eduskunta edellyttää hallituksen tarkkaan seuraavan maakunnan liittojen yhteistoimintajärjestelyjä ja niiden toimivuutta sekä ryhtyvän välittömästi toimenpiteisiin maakunnan liittojen yhteistyötä haitallisesti rajoittavien esteiden poistamiseksi, mikäli tällaisia esteitä ilmenee yhteistoiminnassa, jota tehdään alueella, joka poikkeaa alueiden kehittämistä annettavan lain 11 §:ssä tarkoitetusta yhteistoiminta-alueesta.”

Annettaessa valtioneuvoston asetukset aluehallintovirastoista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista merkittiin valtioneuvoston pöytäkirjaan kaksi lausumaa, jotka koskivat virastojen ja keskusten aluejakoa ja kielellisten oikeuksien toteutumisen turvaamista Keski-Pohjanmaan maakunnassa.

Hallituksen esityksessä Eduskunnalle aluehallinnon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (59/2009 vp.) todetaan, että esityksessä on kysymys aluehallinnon laajasta uudistamisesta, joka lähtökohtaisesti koskee koko aluehallintoa. Eräitä aluehallintoviranomaisia ja keskushallinnon alueyksiköjä sekä välilliseen julkishallintoon kuuluvia viranomaistehtäviä alueilla hoitavia organisaatioita jäisi kuitenkin edelleen tässä esityksessä tarkoitetun uudistuksen ulkopuolelle. Tarkoituksena on jatkaa aluehallinnon uudistamista niin, että näitä tämän uudistuksen ulkopuolelle jääneitä organisaatioita tai niille kuuluvia viranomaistehtäviä voidaan myöhemmin kytkeä osaksi nyt perustettavaa valtion aluehallinnon viranomaisorganisaatiota, jos asian jatkovalmistelussa päädytään tähän. Jatkotyö on tarkoitus käynnistää aluehallintouudistuksen tultua voimaan.

Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä on myös käsitellyt asiaa kokouksessaan 29.1.2009 ja päättänyt, että asian jatkovalmistelu toteutetaan tällä hallituskaudella aluehallintouudistuksen tultua voimaan, minkä jälkeen ehdotuksia käsitellään ministerityöryhmän kokouksessa.

Tampereen yliopiston kanssa on tehty sopimus hankkeen ulkopuolisesta, riippumattomasta arvioinnista. Arvioinnin kohteena on valtion aluehallinnon uudistamishankkeen valmistelu- ja toimeenpanovaihe vuosina 2008 - 2011. Hankkeen arviointi kohdistuu sen valmisteluun ja tavoitteisiin (tehdäänkö oikeita asioita), toteuttamiseen (tehdäänkö asioita oikein) sekä soveltuvien osien vaikutuksiin (seuraako uudistuksesta toivottuja asioita). Arvioinnin lähtökohdan muodostavat hankkeelle asetetut tavoitteet, mutta myös tutkimustuloksiin perustuvat tiedot palvelujen järjestämisen ja aluekehittämisen mahdollisuuksista ja vaikutuksista.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on:

1. Seurata ja edistää uudistuksen toimeenpanoa ja etenemistä sekä aluehallinnon uudistamishankkeelle asetettujen tavoitteiden toteutumista.
2. Tehdä seurannan perusteella ehdotuksia mahdollisista kehittämistoimenpiteistä.
3. Seurata Tampereen yliopiston arviointihankkeen etenemistä ja tuloksia sekä ottaa ne soveltuvin osin huomioon työryhmän työssä.
4. Osallistua eduskunnalle vuoden 2012 loppuun mennessä annettavan selonteon laadintaan (EV 150/2009 vp.).
5. Koordinoida eduskunnan lausumassa (EV 205/2009 vp.) edellytettyjen toimenpiteiden toteuttamista.
6. Tehdä selvitys ja tarvittavat toimenpide-ehdotukset uudistuksen ulkopuolelle jääneistä organisaatioista tai niille kuuluvista viranomais tehtävistä ja niiden kytkemisestä osaksi nyt perustettavaa valtion aluehallinnon viranomaisorganisaatiota hallituksen esityksessä (HE 59/2009 vp) tarkoitetulla tavalla
7. Ohjata Keski-Pohjanmaan maakunnan sijoittumista uusien aluehallintoviranomaisten toimialueisiin koskevaa yksityiskohtaista selvitystyötä.
8. Tehdä uudistusta koskevia muita tarvittavia selvityksiä ja kehittämis ehdotuksia.

Organisointi

Puheenjohtaja

Hiironniemi Silja, ylijohtaja, valtiovarainministeriö

Jäsenet

Aaltonen Heikki, alivaltiosihteeri, valtioneuvoston kanslia

Turunen Juhani, alivaltiosihteeri, valtiovarainministeriö

Hyvönen Tarja, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö, hallinnon kehittämisosasto

Vallinheimo Kirsti, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö, budjettiosasto

Liede Kari, hallitusneuvos, oikeusministeriö

Kerkelä Janne, hallintojohtaja, sisäasiainministeriö

Kaivosoja Riitta, ylijohtaja, opetusministeriö

Hanhilahti Heimo, osastopäällikkö, maa- ja metsätalousministeriö

Rimpiläinen Anni, liikenneneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö

Pihlman Marja-Riitta, teollisuusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Urjanheimo Pekka, aluekehitysjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

Volk Raija, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Kourilehto Kari, hallinnollinen ylijohtaja, ympäristöministeriö

Nyrhilä Riitta, neuvotteleva virkamies, puolustusministeriö

Taina Anneli, ylijohtaja, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Savolainen Terttu, ylijohtaja, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Piirainen Rita, ylijohtaja, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Niemelä Juha S., ylijohtaja, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Mikkola Jaakko, maakuntajohtaja, Itä-Uudenmaan liitto

Sahrman Keijo, johtaja, Suomen Kuntaliitto

Niemelä Tarja, neuvottelija, JUKO ry

Jokikallas Sari, puheenjohtaja, PARDIA ry

Turunen Harri, sopimustoimitsija, JHL ry

Sihteerit:

Nousiainen Anu, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Ryyppö Outi, kehitysjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

Työryhmä asettaa alatyöryhmän valmistelevaan kohdassa 7 tarkoitettua selvitystä. Lisäksi työryhmä voi asettaa muita alatyöryhmiä valmistelevaan sen tehtäviin kuuluvia asioita.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä. Muut kustannukset maksetaan momentilta 28.01.01.



Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi



Finanssineuvos,
apulaisosastopäällikkönä

Heikki Poustie

JAKELU Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit

TIEDOKSI Valtioneuvoston kanslia
Oikeusministeriö
Sisäasiainministeriö
Opetusministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Ympäristöministeriö
Puolustusministeriö
Aluehallintovirastot
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Maakunnan liitot
Suomen Kuntaliitto
JUKO ry
PARDIA ry
JHL ry